

Jyväskylän ammattiopiston johtaja Hannu Salminen:

”Oppimisen on irrottava koulusta”

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä on ollut mukana rakentamassa kolmen koulutuskuntayhtymän yhteistä kehittämisstrategiaa, jonka tunnusmerkkejä ovat yhteiset opetussuunnitelmat, tiivis yhteistyö maakunnan elinkeinoelämän kanssa ja tavoite irrottaa oppiminen koulusta.

Jyväskylän ammattiopisto on Keski-Suomen suurin ammatillista koulutusta sekä nuorille että aikuisille tarjoava koulutusyhteisö. Sitä ylläpitää Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, jonka omistaa seudun 13 kuntaa. Ammattiopistossa opiskelee 4 000 nuorta ja lähes 12 000 aikuista. Sen liikevaihto on 60 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa on 850 henkilöä.

Jyväskylän ammattiopiston johtaja **Hannu Salminen** on toiminut nykyisessä tehtävässään viisi vuotta. Hän on työskennellyt 25 vuoden ajan elinkeinoelämän asiantuntija- ja johtajatehtävissä. Kaikki nämä vuodet hän oli mukana erilaisissa koulutuksellisissa tehtävissä,

joten päätös siirtyä koulumaailmaan oli luonteva ja haasteellinen.

Salminen toimi lyhyen aikaa sekä Jyväskylän teknillisessä oppilaitoksessa rehtorina että myöhemmin ammattikorkeakoulussa tekniikan ja liikenteen koulutusalan johtajana.

Vankka kokemus elinkeinoelämästä ja toiminta suuren yrityksen toimitusjohtajana on antanut hänelle arvokkaan tuntuman yhteistyön ja verkostoitumisen mahdollisuuksista, joita seudun ammatillisen koulutuksen järjestäjillä ja yrityksillä on.

– Vuorovaikutukseen pyrkiminen ympäristön kanssa on tärkeää, koska ammatillisen koulutuksen keskeinen tehtä-

vä on tänä päivänä aluekehitys. Sieltä ympäristöstä ja erilaisista yhteiskunnallisista toimijoista käsin ovat koulutukselliset strategiat ja tavoitteet johdettavissa.

– Voidakseen hyvin aluekeskuksen on pidettävä hyvää huolta myös maakunnan etäisimmistä osista, korostaa Salminen.

Osaava työvoima on tärkeimpiä maakunnan vetovoimatekijöitä. Keski-Suomessa ammatillisen koulutuksen kehittäminen on muotoutunut 2000-luvulla maakunnalliseksi aluekehitystyöksi, strategiaksi nimeltä Taitava Keski-Suomi. Siihen ovat sitoutuneet Jyväskylän ammattiopisto, Jämsän seudun koulutuskeskus ja Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus.

– Paljonko nuoria tulee kullekin alalle kouluttaa ja mitä taitoja jo työelämässä olevien aikuisten tarvitsee itselleen päivittää? Minkälaisia oppisisältöjä ja opetussuunnitelmia muuttuvat tilanteet vaativat? Vastaukset löytyvät sieltä ympäristöstä.

Keski-Suomea uhkaa muun maan tapaan lähivuosina työvoimapula. Aikuiskoulutukselle tuo lisähaastetta maakunnan elinkeinoelämän rakenne. Yrityksiä on noin 11 000, joista noin 70:ssä on yli 100 ja noin 9 000:ssä 1–4 työntekijää. Koulutuksen on nivellyttävä yhä enemmän yrityksen arkeen ja se on vietävä lähelle toimijoita ja koulutettavia.

Opiskelutarjontaa on laajennettava

Kehittämistyötä johdetaan Keski-Suomen mallissa maakunnallisella tasolla ja hallinnolliset rajat ylittävällä yhteistyöllä. Kaikilla kolmella koulutuskuntayhtymällä on yhteiset opetussuunnitelmat. Salmisen mukaan todellisiin ja kestäviin tuloksiin ei koulutusrintamallakaan päästä muuttamatta myös joitakin rakenteellisia asioita.

– Oppimisen on irrottava koulusta. Opiskelija suorittaa valitsemiaan, hänen tutkintoonsa liittyviä tarkoituksenmukaisia opintoja useammassa paikassa. Tätä paikkaa me nimitämme oppimispaikaksi.

– Joitakin opintoja tehdään työelämässä kasvavassa määrin. Joku voi opiskella vaikkapa kieliä kansalaisopistossa. Jonkun oppimispaikka voi löytyä verkosta tai kolmannelta sektorilta. Kysymys onkin vain siitä, miten me tunnustamme ja luemme hyväksi ne opinnot.

– Syntyy eräänlainen opintotarjonnan verkosto. Ja opiskelijalla on tietty suhde siihen opintotarjontaan.

Kun siirretään ajattelu seinien varjelemisesta opiskelijan parhaaseen, ei keskustelun aiheeksi nousekaan ensimmäiseksi jonkin kou-

lun tai lukion lopettaminen vaan se, minkälaisilla yhteisillä ratkaisilla turvataan kunnan tai seutukunnan alueella sekä lukion yleissivistävän tehtävän että ammatillisen koulutuksen perustehtävän hoitaminen.

– Jyväskylän ammattiopistossa oleva opiskelija voisi ottaa lukiosta vaikkapa laajat matematiikan opinnot ja tehdä ne, koska hän ajattelee mennä ammattikorkeakouluun tai yliopistoon, kuvailee Salminen erilaisia vaihtoehtoja.

Jos kyseessä on hankasalmelainen opiskelija, hän voisi suorittaa tietyn osan näistä yleisopinnoistaan Hankasalmen lukiossa. Jyväskylän ammattiopistossa on tällä hetkellä kirjoilla 500 opiskelijaa, jotka suorittavat samanaikaisesti myös ylioppilastutkintoa.

Taitava Keski-Suomi -yhteistyötä on tehty muutaman vuoden ajan ja panostukset ovat tuottaneet tulosta. Tärkeäk-

si linkiksi työelämän ja ammatillisen koulutuksen välille on koulutettu yhteensä 3 200 työpaikkaohjaajaa.

Työelämäyhteyksiä on tiivistetty myös 1–3 kuukauden mittaisilla työelämäjaksoilla, joihin on osallistunut yli puolet Keski-Suomen nuorisosaasteen ammatillisen koulutuksen opettajista vuodesta 2000 alkaen.

Tärkeä osa ”yhteistä ammatillisen koulutuksen maakunnallista laatukuvaa” on nuorten koulutuksen lisäksi näyttötutkintostrategia, jonka mukaan näyttötutkinnot ovat laadultaan yhtä hyviä riippumatta näyttöpaikkakunnasta tai tutkinnonantajasta. Aikuiskoulutuksen puolella on koulutettu 100 näyttötutkintomestaria.

Markku Tasala

– Oppimisen on irrottava koulusta. Opiskelija suorittaa valitsemiaan, hänen tutkiintoonsa liittyviä tarkoituksenmukaisia opintoja useammassa paikassa, olivatpa nämä oppimispaidat jossakin oppilaitoksessa, työelämässä, kansalaisopistossa, verkossa tai kolmannella sektorilla, toteaa Jyväskylän ammattiopiston johtaja Hannu Salminen.